

Črnagora zasedena. — Nikita v Lyonu.

Na Črnogorskem moramo strogo razločevati dogodke v vojaškem in političnem oziru.

V vojaškem oziru so se dogodki tako-le razvijali: Dne 10. jan. smo zavzeli Lovčen. Za Črnogorce in Italijane neizmeren udarec. Dne 13. jan. so vkorakale naše čete v Cetinje. Na to sta se isti dan oglasila dva črnogorska ministra in en artilerijski major s poverljivim pismom od kralja in vlade, da zaprosita za mirovna pogajanja. To se je dovolilo pod pogojem, da poprej odloži črnogorska armada svoje orožje. Ker pa ponekod črnogorske čete niso izvedele za pogoje, ali niso hotele nič izvesti, in ker Črnogorcem nismo veliko zaupali, se je določilo, da naša armada zasede vso Črnogoro in zahteva, kamor pride, od Črnogorcev orožje. Kdor jih odča radevolje, se sme vrniti na dom, komur se morajo s silo vzeti, se proglasi ujetnikom. Dosedaj so Črnogorci povsod, kamor so prišle naše čete, radevolje izročili orožje, nikjer se niso ustavljali. Tako smo zasedli Virpazar, Nikšić, Danilovgrad, Podgorico, in ob morju Bar, Dulčinj in Skader. Zavzete Skadre bodo napravilo v Italiji novo vznemirjenje. Mi lahko rečemo: cela Črnagora je sedaj vojaško zasedena in odrezana od morja, tuja pomoč torej nemogoča. Kolikor armade smo se našli na Črnigori, se ni ustavljala, žrtve nismo torej imeli nobene. Ako se od četverosporazuma razglaša, da hoče del črnogorske armade pod princem Mirkom in generaloma Vukotić in Martinović nadaljevati boj do zadnjega, potem je ta vest ali zlagana, ali pa so se prince in generali in z njim držeče vojaštvo umaknili v albanske gore. Ne bo več dolgo, da bomo izvedeli resnico.

V političnem oziru so se stvari razvijale v drugi smeri. Kralj Nikita je v soglasju s svojo vlado dne 13. jan. zaprosil za mirovna pogajanja. Te prošnje do danes ni prekal, niti sam naznačil, da hoče vojsko nadaljevati. Naenkrat se izve, da je dne 18. jan. črnogorska kraljica Milena s hčerko Vero in Ksenijo odpotovala preko Rima v Lyon na Francosko. V Rimu je begunka prijazno sprejela hčerka, oziroma sestra, italijanska kraljica Jelena. — Da je črnogorska kraljica bežala na Francosko, torej k našim sovražnikom, nam je že kazalo, da za mirovna pogajanja vsaj ni vsa kraljeva družina. — Dne 24. jan. pa se izve, da je tudi kralj Nikita odpotoval v Lyon, torej tudi pod varstvo naših sovražnikov. Med tem se vedno nihče ni prekal prošnje za mirovna pogajanja. Zasedenje Črnogore se nadaljuje brez žrtv in oddaja orožja se vrši brez ustavljanja.

En teden prositi za mir, drug teden pa bežati k sovražnikom, je dokaz, da je Nikito zapustila nekdanja premetenost in da je brez glave. Zelo čudno se vede tudi nova vlada pod Mijuškovičem. Z Nikito v soglasju je prosila za mirovna pogajanja ter sprejela tudi predpogoj, ki se mora izvršiti, predno se začne pogajanja. Med tem zbeži kralj k našim sovražnikom. Vsaka vlada bi v takem slučaju dala svojemu veteranjaskemu in brezglavemu kralju — ostavko. Mijuškovič tega ni storil. Vlada potemtakem soglašala s kraljem in ga krije, ko obrača svoj plašč po vetru. To je nepošteno zadržanje, kakoršnega se ne sme nobena vlada posluževati. Vesti, da so se pogajanja z nami razbila, so zlagana, kajti pogajanja se še niso začela, ker se predpogoj ni izpolnil.

Toda jasno je, četudi ni besednega preklica, da si je kralj Nikita premislil in da noče mirovnih pogajanj. Zakaj neki? Bržkone je uplivalo nanj razburjenje italijanske javnosti proti kraljici Jeleni. Krivili so jo, ali po pravici ali krivici, ne vemo, da je ona nagovorila četa k pogajanjem. Tudi ministri so bili proti Jeleni in tako se je bilo bati za kraljevo rodbino najhujšega. V Italiji ni kaj, da takoj iztruhne revolucija. Da bi rešil svojo hčerko, je Nikita postal nezvest svoji prvi odločitvi. Nekateri pravijo, da je četverosporazum tudi z denarjem uplival na Nikito. Naj bo, kakor hoče, toliko je gotovo:

Nikita se je izneveril svojemu prvotnemu stališču, kljub temu zasedenje Črnogore brez ovire napreduje. Naše čete stojijo ob mejah Albanije in vzbujajo pri Italijanih, ki imajo zasedeno Valono (v Albaniji), nov strah. Vojni ples z Italijani se lahko začne tudi na albanskih tleh — ako nam poprej ne zbežijo.

Kralj Nikita beži.

Črnogorski kralj Nikita in prince Peter sta se podala na konjih iz Skadre v Meduo, kjer sta se v kralja. V Brindisi sta priplula dne 23. jan., odkoder sta se peljala v Rim. Njun prihod je bil naznanjen za 11. uro predpoldan. Malo poprej se je pripeljal na kolodvor italijanski kralj. Ljudstvo pred kolodvorom ga je pozdravljalo: „Živel kralj!“ Ob 11. uri se je pripeljal dvorni vlak. Nikita je izstopil, opirajoč se na prince Petra. Tasi in zet sta se srčno pozdravila. V vlak je bila eskorta 45 črnogorskih vojakov. Oba kralja sta šla v dvorno čakalnico, kjer so se predstavili neki dostojanstveniki, potem sta stopila na prostor pred kolodvorom, kjer ju je množica pozdravila. Peljala sta se v vilo Savoja, kjer ju je pričakovala kraljica Jelena s svojimi otroci. Oče in hči sta se prav ginjaivo pozdravila. Nikita se je posvetoval s poslaniki četverosporazuma, in se ob 6. uri zvečer odpeljal. Na kolodvoru ga je množica pozdravljala. Nikita se je odpeljal s svojim sinom Petrom in dvema italijanskima kavalirjema v Lyon.

Avstrijska vlada o Nikitinem begu.

Poluraadni list „Fremdenblatt“ poroča: S sovražne strani napovedano odpotovanje črnogorskega kralja Nikolaja in njegove vlade iz Črnogore v Rim in v Lyon, ne izpremeni za nas prav ničesar na stvarnem položaju, ker dozdaj ni ne kralj in ne njegova vlada umaknila prošnje za mir in tako prošnja ostane. Ne ve se, če misli kralj po svojem begu še skleniti mir z Avstrijo. Nam je to lahko vse eno, ne pa kralju Nikolaju. Udača črnogorske vojske se pa ne more na noben način več preprečiti.

Tudi črnogorska vlada v Lyonu.

Tudi črnogorska vlada je odpotovala v Lyon, ter ob dne 1. febr. začela poslovati v poslopju okrajnega načelnikstva.

Črnogorska kraljica v Lyonu.

V Franciji se čudijo, zakaj si je črnogorska kraljica rodbina in vlada izbrala ravno Lyon za sedež in ne kakega solčnega kraja južne Francije. Kraj je določila kraljica Milena in sicer nekako iz hvalečnosti do Lyona, kjer se je zdravila pred leti v težki bolezni in ozdravela. Potovanje Milene in princezinje Ksenije in Vera so došle popolnoma nepričakovano v dvornem vlakcu italijanskega kralja. Lyonski župan ni bil obveščen in se je nahajal ravno v Parizu. Došle sta pozdravila mestni načelnik in general d'Amade. Niti hotela niso preskrbeli. In kraljica je morala s hčerkama čakati v dvornem vlakcu, dokler niso našli primerne hotela. Prtljage ni bilo veliko in je bila v največjem neredu.

Pristanišči Bar in Dulčinj zavzeti.

Avstrijske čete so dne 22. jan. zasedle črnogorski jadranski pristanišči Bar in Dulčinj. Z zavzetjem teh dveh postojank je Črnagora od morja popolnoma odrezana. Nemogoče je sedaj, da bi mogli naši sovražniki pošiljati Črnogorcem živila in strelivo.

Mestece Bar šteje kakih 1500 prebivalcev in leži blizu južnega konca Dalmacije. Iz Bara vodi ozkotirna železnica v Virpazar v Črnigori. — Mesto Dulčinj pa leži južnozahodno od Skadre in šteje 5000 prebivalcev.

Avstrijci zasedli Skader.

V nedeljo, dne 23. jan., so naše čete zasedle severnoalbansko mesto Skader, za katero se je v zadnji balkanski vojski vršila dolgotrajna borba med Črnogorci in Turki. Več tisoč Srbov, ki so taborili v Skadru, se je umaknilo proti jugu in se niso Avstrijcem nič zoperstavliali. Avstrijske čete so v nedeljo, dne 23. jan., zasedle tudi še črnogorska mesta Nikšić, Danilovgrad in Podgorico.

Najvišji vrh Lovčena zavzeli Hrvati.

List „Hrvatska“ poroča iz Cetinja, da so najvišji vrh Lovčena zavzeli Hrvati in sicer 26. karlovški bataljon in 37. črnovojniški dalmatinski bataljon, katere so podpirali tudi hrvaški bosansko-hercegovski loveci.

Slovenski topničarji ob črnogorski meji.

Piše se nam:

Sprejmi, dragi mi „Slovenski Gospodar“, mnogo iskrenih pozdravov z avstrijsko-črnogorske meje. Ti si mi res največji prijatelj sedaj, ko sem daleč proč od svojih dragih. Vsaki teden Te že prav željno pričakujem, pa ne samo jaz, ampak tudi moji tovariši. Vsak Te hoče prvi prebrati, ker nam prineseš zares mnogo zanimivih novic z raznih bojišč, pa tudi iz domovine. Tukaj že ni nobenega Črnogorca več. Kakor hitro smo jih začeli pozdravljati z našimi težkimi topovi, so jo takoj pobrisali čez hribe in doline. Spoznali so namreč takoj, da se z našimi granatami ni šaliti. Nekaj jih še pa „šparamo“ za izdajalskega polentarija. Me že prav miha, da bi šel gledat, če znajo Lahi kaj dobro bežati. Če nimajo več korajže, kakor Črnogorci, potem mislim, da bodo kmalu iskali pot proti Rimu. Bog nam daj premagati brž vse sovražnike naše ljube Avstrije, potem se pa povrniti v mili slovenski kraj, kjer je še vse najboljše. Čeravno se mi tukaj še ne godi ravno preslabo, vendar mislim, da prava sreča je le doma. — Mnogobrojne pozdrave! — Mihael Volasko, trdnjavski topničar.

Albanija.

Mi smo zavzeli Skader, najvažnejše mesto Albanije. Mi in Bolgari smo zasedli mesto Berat proti Valoni. Valona je zasedena od Italijanov. Južna Albanija je poslala poslanca v grško zbornico, se torej priznava za grško. Esad-paša, italijanski plačanec, ima toliko pristašev, kolikor jih more z denarjem kupiti. Prebivalstvo je tako razdeljeno: Mohamedanci in katoliki držijo z nami in Bolgari. Pravoslavni in podkupljeni z Esad-pašo, z Italijo, Srbijo in Črnogoro. Južna Albanija pa se nagiba h Grški.

Proti Draču.

Iz Soluna se dne 23. jan. uradno poroča, da so avstrijske in bolgarske čete zavzele albansko mesto Berat (severoizhodno od Valone). Bolgarske čete korakajo proti Valoni, avstrijske pa proti Draču, koder znani albanski pustolovec Esad-paša, ki je stopil na stran Italijanov, pripravlja odpor proti naši armadi.

Italijani v Valoni.

Italijanska vlada se neprestano posvetuje, ali bi umaknila svoje čete iz Valone, ali pa bi jih še pomnožila in se spustila z nami in Bolgari v boj. Dosedaj še ni prišla do končnega sklepa.

Naša Adrija.

Ko smo zavzeli Lovčen, smo postali neomejeni gospodarji južne Adrije. Naše stališče se je še bolj utrdilo, ko smo zavzeli tudi celo črnogorsko obal ter zasedli obmorska mesta Bar, Dulčinj in Skader. Sedaj se sedijo Italijani samo ob vходу iz Sredozemskega morja v Adrijo, v Valoni, v Otrantski morski ožini. Ako pa Bog da, da zavzamemo prej ali slej tudi Valono, potem je cela Adrija naša, če še je kaj italijanskih ladij v Jadranskem morju, pridejo kakor miške v našo past, izhodna obal Italije je izpostavljena našim izpadom in naše čete se lahko v Italiji izkrcajo, kjer hočejo. Ob Adriji se vršijo torej veliki dogodki in ni brez poudara, da Italija s trepetom gleda na dogodke v Adriji in da vznemirjenje po celi državi narašča.

Italijani ustavili plovbo v Adriji.

Iz Milana se poroča švicarskim listom, da je italijanska vlada ustavila ves promet italijanskih trgovskih ladij v Adriji. V pristaniščih Bari in Brindizi ne pripluje več noben parnik iz Črnogore in iz Albanije.

Pred Solunom.

Casnikarji imajo sedaj toliko opravila z dogodki na Črnigori, da niti besedice ne črhnejo o razmerah pri Solunu. V istini se tudi na tem torišču ni nič posebnega dogodilo. Vse pri starem. Francoski in angleški listi zelo odločno vabijo Italijane, naj se umaknejo iz Valone in pridejo v Solun, da lahko začne četverosporazum z ofenzivo.